

Федотова Т.А., Корниенко С.А.

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

СРАВНЕНИЕ КЛАССИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА И СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЙ К УПРАВЛЕНИЮ ПЕРСОНАЛОМ

Аннотация

В работе исследованы современные тенденции в менеджменте и специфику управления персоналом в IT отрасли. Проведено сравнение особенностей классического менеджмента и современных тенденций онлайн индустрии. Также в работе особого внимания заслужил анализ современного подхода к управлению человеческими ресурсами в проекте – SCRUM.

Ключевые слова: Классический менеджмент, функции менеджмента, скрам, проект-менеджер, IT продукт, интернет технологии.

Fedotova T.A., Korniienko S.O.

Dnipropetrovsk O. Honchar National University

A COMPARISON OF THE CLASSICAL MANAGEMENT AND MODERN TRENDS OF LABOUR MANAGEMENT

Summary

The current trends in management and the peculiarities of personnel management in the IT industry were investigated. Between features of the classic management and the current trends of the online industry were drawn a comparison.

In addition, special attention was drawn to the analysis of a modern technique of the project-management – SCRUM.

Keywords: classical school of management, functions of management, SCRUM, project-manager, IT product, internet technologies.

УДК 331.522.4+330.554](477)

ЗАЛЕЖНІСТЬ ВВП УКРАЇНИ ВІД КІЛЬКОСТІ ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОГО НАСЕЛЕННЯ

Федотова Т.А., Фролов О.В.

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

У роботі досліджено динаміку ВВП та чисельності економічно активного населення. Розглянуті основні проблеми цих показників. За допомогою регресійного аналізу проведено аналіз залежності зміни ВВП України від зміни кількості економічно активного населення. Проаналізована державна програма: «Про сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року».

Ключові слова: ВВП, економічно активне населення, зайнятість, безробіття, сприяння зайнятості.

Постановка проблеми. Для України, як для постсоціалістичної країни, проблема економічної активності населення стоїть дуже гостро, адже через недосконалість політики є загроза зниження його чисельності. ВВП України напряму залежить від виробленої продукції всередині країни, тому і залежить від економічно активного населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Це питання досліджували такі вчені: Богиня Д. П., Голіков А. П., Ковалев С. О., Ковальська Н. Я., Паламарчук М. М., Паламарчук О. М., Топчів О. В., Андрющенко А. М., Бурляй А. П., Заставецька О. В., Заставецький Б. І., Ткач Д. В. Також важливий внесок в розвиток методології щодо визначення чіткого розподілу населення на економічно активне та неактивне зробили такі вітчизняні вчені, як В. Васильченко, О. Грішнова, Т. Заяць, С. Злупко, А. Колот, Г. Купалова, Е. Лібанова, В. Петюх, В. Онікієнко, Л. Шевченко.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Залежність ВВП України від робочої сили зрозуміла кожному, але ще не проводилося дослідження саме про те, наскільки саме відсотків в динаміці існує ця залежність.

Мета статті. Метою роботи є дослідження залежності зміни чисельності економічно активного населення України від динаміки ВВП.

Виклад основного матеріалу. Економічна активність – це прагнення працездатної людини застосувати на практиці наявні в неї здібності до праці, знання та досвід за винагороду в грошовій або іншій формі. Реалізація цього прагнення виявляється в зайнятості людини економічною діяльністю. Рівень економічної активності визначається як відношення (у відсотках) кількості економічно активного населення у віці 15-70 років до всього населення зазначеного віку чи населення за відповідною соціально-демографічною ознакою [1].

Відповідно до методики Міжнародної організації праці економічно активне населення, або робоча сила, – це населення обох статей віком 15-70 років включно, яке протягом певного періоду забезпечує пропонування своєї робочої сили на ринку праці. Кількісно економічно активне населення складається з чисельності зайнятих економічною діяльністю і чисельності безробітних, до яких за цією методикою відносять чітко визначені групи людей:

1. Зайняті економічною діяльністю – це особи у віці 15-70 років, які виконують роботи за винагоро-

ду за наймом на умовах повного або неповного робочого часу, працюючи індивідуально (самостійно) або в окремих громадян-роботодавців, на власному (сімейному) підприємстві, безоплатно працюючі члени домашнього господарства, зайняті в особистому підсобному сільському господарстві, а також тимчасово відсутні на роботі. Зайнятими за цією методикою вважаються особи, які працювали протягом тижня не менше 4 годин (в особистому підсобному господарстві – не менше 30 годин) незалежно від того, була це постійна, тимчасова, сезонна, випадкова чи інша робота.

2. Безробітні, (у визначенні МОП) – це особи у віці 15-70 років (як зареєстровані, так і незареєстровані в державній службі зайнятості), які одночасно задовольняють трьома умовам: не мають роботи (прибуткового заняття), шукають роботу або намагаються організувати власну справу, готові приступити до роботи протягом наступних 2 тижнів. До цієї категорії відносяться також особи, що навчались за направленнями служби зайнятості, знайшли роботу і чекають відповіді або готуються до неї приступити, але в цей час ще не працюють [1].

Економічно активне населення має прямий вплив на ВВП країни, так як бере участь у його формуванні.

Державна служба статистика України надає інформацію про стан та динаміку економічно активного населення по роках, яка приведена в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка економічно активного населення в 2000-2013 рр. [2]

Рік	Економічно активне населення у віці 15-70 років	
	в середньому, тис. осіб	у % до населення відповідної вікової групи
2000	22 830,8	63,2
2001	22 426,5	62,3
2002	22 231,9	61,9
2003	22 171,3	61,8
2004	22 202,4	62,0
2005	22 280,8	62,2
2006	22 245,4	62,2
2007	22 322,3	62,6
2008	22 397,4	63,3
2009	22 150,3	63,3
2010	22 051,6	63,7
2011	22 056,9	64,3
2012	22 011,5	64,6
2013	21 980,6	65,0

Виходячи з даних наведених в таблиці можна зробити висновок про те, що у відсотковому численні стан економічно активного населення трохи покращився, але в чисельному погіршився, що зумовлено декількома причинами.

Головною негативною рисою сучасного стану використання економічно-активного населення є відтік його за кордон. Протягом останніх років Державна служба статистики провела два великих опитування на цю тему – у 2008 та у 2012 роках. Дослідження, в яких брали участь трудові мігранти та члени їх сімей, дали схожі результати. У 2008 році кількість жителів країни, які виїжджали на роботу за кордон протягом попередніх трьох з половиною років, була оцінена в 1,5 млн. Дослідження 2012 року показало, що число українців, які постійно або періодично працювали за кордоном протя-

гом попередніх двох з половиною років, становило 1,2 млн. Це 5,4% робочої сили (економічно-активного населення). Водночас, опитування також не дають точного уявлення про число трудових мігрантів, оскільки вони не охоплювали тих, хто виїхав на роботу за кордон до досліджуваного періоду (наприклад, в опитуванні 2012 року не враховані ті, хто виїхав до 2010 року). Крім цього, опитуванням не могли бути охоплені ті мігранти, які перевезли за кордон свої сім'ї. Тому названі цифри є мінімальною оцінкою трудової міграції. Її реальний розмір більше. Найчастіше роботу за кордоном шукають жителі сільської місцевості. Портрет типового трудового мігранта виглядає наступним чином: українець у віці 37 років, одружений, має повну середню освіту, знає мову країни перебування. При цьому потрібно врахувати, що Європейський Союз є головним напрямком міграції українців – за підсумками опитування 2012 року, частка Союзу склала 50% (частка Росії – 43,2%) [3].

Такий відтік економічно-активного населення пояснюється більш високим рівнем заробітної плати та більшим соціальним захистом трудових ресурсів в інших країнах.

Для того, щоб побудувати залежність ВВП від зміни економічно активного населення за допомогою регресійного аналізу, нам потрібно розглянути і саму динаміку ВВП України за 2000-2013 роки.

Таблиця 2

Динаміка ВВП 2000-2013, млрд. дол. [4]

Рік	Показник ВВП України, млрд. дол.	Зміна відносно попереднього року, %
2000	31,26	-
2001	38,01	21,59
2002	42,39	11,52
2003	50,13	18,26
2004	64,88	29,42
2005	86,14	32,77
2006	107,75	25,09
2007	142,72	32,45
2008	179,99	26,11
2009	117,23	-34,87
2010	136,41	16,36
2011	163,42	19,80
2012	176,31	7,89
2013	173,11	-1,88

В таблиці наведені показники ВВП України за даними Світового банку. Виходячи з наведених даних можна сказати про стабільний приріст економіки починаючи з 2000 року до 2009. Причиною спаду в 2009 стала Світова криза і Україні до сих пір не вдалося досягти показника 2008 року.

Основними проблемами розвитку економіки України, на мою думку, є:

- Постійне зростання економічного боргу. В 2008 році державний борг становив 14 % від ВВП, 2009 р. – 25 %, 2010 р. – 30 %, 2011 р. – 27 %, 2012 р. – 34 %.

- Недостатнє фінансування наукової й науково-технічної діяльності: як-що в 1990 р. країна на фінансування науки й техніки використовувала більше 2,5 % ВВП, то в 2012 р. – 0,86 % ВВП (якщо порівняти з високо розвинутими країнами, то США – 2,9 % ВВП, Японія – 3,36 % ВВП).

Тепер маємо можливість провести регресійний аналіз. Використовуємо для цього пакет аналізу даних в Excel.

Отримуємо такі дані: R-квадрат = 0,31.

Це означає, що зміна ВВП України на 31 % залежить від зміни кількості економічно активного населення. Оскільки показник додатний, то ця залежність є прямою і при збільшенні кількості економічно активного населення України збільшуватиметься і її ВВП.

Прямо пропорційна залежність, яка отримана при регресійному аналізі, також продемонстрована на графіку (рис. 1). Нахил лінії графіку свідчить про прямо пропорційну залежність показників.

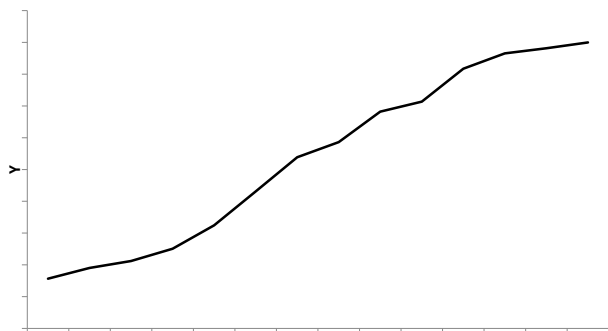


Рис. 1. Графік нормального розподілу залежності

15 жовтня 2012 р. Кабінет Міністрів України затвердив програму: «Про сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року». Ця Програма визначає заходи і шляхи розв'язання проблем у сфері зайнятості населення та передбачає консолідацію зусиль усіх сторін соціального діалогу, що спрямовані на підвищення рівня економічної активності населення, сприяння його продуктивній зайнятості та посилення соціального захисту від безробіття [5].

З метою сприяння підвищенню рівня зайнятості та зниженню рівня безробіття державна політика у сфері зайнятості спрямовується на виконання пріоритетних завдань за такими основними напрямками:

- розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць;
- підвищення рівня зайнятості сільського населення;
- розвиток підприємницької ініціативи економічно активного населення;
- посилення мотивації економічно активного населення до легальної зайнятості та підвищення державних гарантій в оплаті праці;

Список літератури:

1. Економіка праці та соціально-трудові відносини / Грішнова О.А. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/12211027/ekonomika/ekonomichno_aktivne_naselennya.
2. Державна служба статистика України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Скільки українців працює за кордоном? / Константин Кравчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://society.lb.ua/life/2013/11/28/243134_skillki_ukraintyiv_pratsyuie.html
4. Світовий банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://databank.worldbank.org>.
5. програма Кабінету Міністрів України: «Про сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1008-2012-%D0%BF>.

- формування переліку класифікації професій та професійних стандартів;
- підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення;
- підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення механізму регулювання трудової міграції;
- сприяння зайнятості осіб, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці;
- активізація роботи з профілактики та запобігання масовому вивільненню працівників [5].

Виконання Програми дасть змогу:

- забезпечити розширення сфери застосування праці шляхом створення нових робочих місць, а отже, збільшити чисельність осіб, зайнятих економічною діяльністю;
- зменшити обсяг безробіття, у тому числі серед молоді та сільського населення;
- підвищити мобільність робочої сили на ринку праці, її якість та конкурентоспроможність, зокрема осіб віком від 45 років;
- підвищити якість робочих місць за умовами та оплатою праці у результаті реалізації інноваційно-інвестиційної політики держави;
- зменшити обсяги нелегальної (тіньової) зайнятості;
- підвищити престижність праці за робітничими професіями;
- ліквідувати абсолютну бідність серед працездатних осіб;
- забезпечити зростання надходжень до бюджетів усіх рівнів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- зменшити відтік економічно активного населення за кордон[5].

Висновки. Підводячи підсумки можемо сказати:

1. Економічна активність населення України має низку проблем.
2. Зміна ВВП України на 31% залежить від зміни кількості економічно активного населення. Це говорить про те, що показник кількості економічно активного населення прямо впливає на економічний розвиток країни в цілому.
3. Програма Кабінету Міністрів України: «Про сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року» повинна покращити стан з економічно активним населенням в Україні. Але наскільки ефективно задекларовані заходи будуть реалізовані на практиці побачимо найближчим часом.

Федотова Т.А., Фролов А.В.

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

ЗАВИСИМОСТЬ ВВП УКРАИНЫ ОТ КОЛИЧЕСТВА ЭКОНОМИЧЕСКИ АКТИВНОГО НАСЕЛЕНИЯ

Аннотация

В работе исследованы динамика ВВП и численность экономически активного населения. Рассмотрены основные проблемы этих показателей. С помощью регрессионного анализа проведен анализ зависимости изменения ВВП Украины от изменения численности экономически активного населения. Проанализирована государственная программа: «О содействии занятости населения и стимулировании создания новых рабочих мест на период до 2017 года».

Ключевые слова: ВВП, экономически активное население, занятость, безработица, содействие занятости.

Fedotova T.A., Frolov O.V.

Dnipropetrovsk O. Honchar National University

DEPENDENCE OF THE UKRAINIAN GDP FROM CHANGES IN THE ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION

Summary

In this paper we study the dynamics of GDP and the economically active population. Examined the main problems of these indicators. Using a regression analysis, analyzed depending on changes in Ukraine's GDP in the number of economically active population.. Analyzed the state program «Promotion of Employment and stimulating the creation of new jobs in the period up to 2017».

Keywords: GDP, the economically active population, employment, unemployment, employment promotion.

УДК 336.71

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВ

Чернишова О.К.

Київський національний торговельно-економічний університет

Розглянуто основні наукові підходи до тлумачення поняття «фінансова стійкість банку», обґрунтовано теоретичні засади фінансової стійкості банків, наведено характеристику основних її складових. Наведено економічну інтерпретацію фінансової стійкості банку в сучасних умовах.

Ключові слова: фінансова стійкість банку, фінансова стабільність банку, надійність банку, ліквідність банку, банківські ризики, платоспроможність, прибутковість, капіталізація банків.

Постановка проблеми. Питання забезпечення фінансової стійкості банків є складним та недостатньо дослідженим. Ця проблема притаманна розвинутих країнам з ринковою економікою та набула великого значення і для України, що зумовлено спеціальною розв'язкою розвитку вітчизняних банків. А саме, відносно коротким періодом їх діяльності, необхідністю працювати в умовах підвищеного ризику, що пов'язано з економічною та політичною нестабільністю в Україні, а також незначними обсягами власного капіталу порівняно з банками економічно розвинутих країн. Саме тому забезпечення фінансової стійкості має бути основним та обов'язком стратегічним завданням кожного комерційного банку. Пошук найбільш ефективних шляхів забезпечення фінансової стійкості банків та відсутність єдиного підходу до визначення даного поняття зумовлює актуальність теми даної статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням даного питання займалися зарубіжні та вітчизняні вчені. Так проблемі змісту та сутності фінансової стійкості банків приділили увагу такі зарубіжні економісти, як Дж. К. Ван Хорн, Е. Дж. Долан, Р. Дж. Кемпбелл, Р. Л. Міллер, П. С. Роуз, Дж. Ф. Сінкі.

Також варто відзначити доробки російських вчених: Л. П. Белих, М. З. Бора, В. В. Іванова, С. І. Кумок, Ю. С. Масленченкова, Г. С. Панової, Л. С. Сахарової, О. Б. Ширинської, Г. Г. Фетисова, якими було визначено фактори впливу, методи оцінювання та аналізу фінансової стійкості.

Даній темі приділили увагу також представники української економічної науки, як О. Д. Вовчак, О. Д. Заруба, А. М. Мороз, М. І. Савлук – при розгляді основ фінансового аналізу діяльності банків і менеджменту; А. А. Мазаракі, Н. П. Шульга – при обґрунтуванні методологічних засад рейтингових систем оцінки діяльності комерційних банків; В. В. Вітлінський, В. П. Пантелєєв, С. П. Халява, Н. М. Шелудько – при дослідженні теоретичних аспектів і проблем регулювання фінансової стійкості банків; Л. А. Клюско, С. А. Святко, Є. В. Склеповий, Л. Ю. Петриченко, Р. І. Шиллер – при визначенні складових стійкості, розгляді питань аналізу та оцінки фінансової стійкості банку; В. М. Кочетков – при обґрунтуванні методологічних та організаційних засад управління фінансовою стійкістю банків.

Незважаючи на досить велику кількість наукових публікацій присвячених вивченню даної проблематики, досі немає єдиного загальноприйнятого